«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ' 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ρήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ς' 63).

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΕ'. Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἰουνίου 1935 Ἀριθ. 1191

ΕΦΑΙΝΕΤΟ ΑΛΛΑ ΔΕΝ ΗΤΟ ΦΙΛΟΣ

Δὲν ἦτο πραγματικὸς φίλος. Ἐὰν ἦτο φίλος, πῶς ἦτο δυνατὸν ν' ἀποδειχθῇ ἐπίβουλος εἰς τὴν κρίσιμον στιγμήν; Καὶ πῶς θὰ ἔσπευδε νὰ ψευδομαρτυρήσῃ κατὰ σοῦ, διανοίγων διὰ τοῦ ψεύδους του λάκκον, διὰ νὰ ταφῇς σὺ ὁ φίλος του ζωντανὸς εἰς αὐτόν;

Ἐφαίνετο ὅτι ἦτο φίλος. Ἔπαιζε θαυμάσια τὸν ρόλον τοῦ φίλου. Πραγματικῶς ὅμως φίλον εἶχε μόνον τὸν ἑαυτόν του· τόσον καιρόν, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐδείκνυεν ἐνδιαφέρον διὰ τὰ συμφέροντά σου, ἐφρόντιζε κυρίως διὰ τὴν κοιλίαν του καὶ διὰ τὸ βαλάντιόν του. Ἐπειδὴ ἴσως εἶχες κάποιαν ἐπιρροήν, ἐκ τῆς ὁποίας αὐτὸς ἤλπιζεν ὅτι θὰ καρπωθῇ ὀφέλη, σὲ ἐπλησίασεν ὡς φίλος. Δὲν ἦτο ὅμως φίλος ἰδικός σου, ἀλλὰ φίλος τῆς ἐπιρροῆς σου καὶ τοῦ ἀξιώματός σου.

Εἶχες σὺ πιθανῶς χρήματα καὶ ἐκεῖνος ἀπέβλεπεν ὡρισμένως εἰς τὸ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ χρηματικὰ συμφέροντά του, εἴτε ἐξασφαλίζων ἀπὸ σὲ παροχάς, εἴτε ἐλπίζων εἰς δάνεια καὶ πιστώσεις. Ἦτο λοιπὸν φίλος ὄχι τοῦ προσώπου σου, ἀλλὰ τῶν χρημάτων σου. Καὶ ὅταν ἀντελήφθη, ὅτι εἶνε πλέον καιρὸς ν' ἀποκολληθῇ ἀπὸ σὲ διὰ νὰ προσκολληθῇ εἰς ἄλλον, δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ μεταβληθῇ εὐθὺς εἰς «ρόπαλον καὶ μάχαιραν καὶ τόξευμα ἀκιδωτὸν» εἰς βάρος σου, καθὼς λέγει παραστατικώτατα ὁ σοφὸς Σολομῶν.

Εἶνε οἱ ἐπιτήδειοι ἄνθρωποι, οἱ πανοῦργοι, οἱ ἰδιοτελεῖς, οἱ δόλιοι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους δὲν ἀπηλλάγη ποτὲ ὁ κόσμος καὶ οἱ ὁποῖοι ἀναζητοῦν τὰ θύματά των ὄχι τόσον μεταξὺ τῶν πτωχῶν, ὅσον μεταξὺ τῶν πλουσίων· ὄχι μεταξὺ τῶν ἀσήμων, ἀλλὰ κυρίως μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ποὺ κατέχουν κάποιον ἀξίωμα καὶ διαθέτουν κάπως σοβαρὰν ἐπιρροήν.

Ὢ! ναί. Εἶνε οἱ ἄνθρωποι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀποτελοῦνται αἱ λεγόμεναι κλίκαι· οἱ ἔχοντες πάντοτε ἕνα λόγον γλυκὺν καὶ ἓν μειδίαμα ἀπατηλὸν διὰ νὰ ἀποκριθοῦν καὶ εἰς τὴν πλέον σκαιὰν συμπεριφορὰν ἐκείνου, τὸν ὁποῖον περιστοιχίζουν. Ἀλλοίμονον! Τὰ θυμιατήρια, τὰ ὁποῖα φαίνεται τώρα ὅτι κρατοῦν, θὰ μεταβληθοῦν εἰς δεδομένην στιγμὴν εἰς «ρόπαλα καὶ μαχαίρας καὶ τοξεύματα ἀκιδωτά». Καὶ τὸ γλυκὺ θυμίαμα τῆς κολακείας των θὰ γίνῃ ἀτμόσφαιρα τερπνοῦ ναρκωτικοῦ, μὲ τὸ ὁποῖον ὁ τόσον δουλοπρεπῶς θυμιατιζόμενος θ' ἀποκοιμηθῇ ἡσύχως, ἐμπιστευόμενος ἀνυπόπτως εἰς τὸ περιβάλλον του, διὰ νὰ κινηθοῦν ἀσφαλέστερον καὶ ὀλεθριώτερον τότε τὰ ρόπαλα καὶ αἱ μάχαιραι καὶ τὰ ἀκιδωτὰ τοξεύματα.

Ποῦ εὑρίσκεσαι; Ποίαν θέσιν ἔχεις; Ποῖον ἀξίωμα διαχειρίζεσαι; Ποία εἶνε ἡ κατάστασίς σου; Πρόσεξε. Ἐὰν εἶσαι πλούσιος, ἐὰν ἔχῃς ἐπιρροήν, ἐὰν ἔχῃς ἀξίωμα καὶ μάλιστα ἰσόβιον, ἀσφαλῶς θὰ δημιουργηθῇ κλίκα τριγύρω σου. Κλίκα περὶ τὰς ἀρχοντικὰς τραπέζας τῶν πλουσίων. Κλίκα πλησίον εἰς τὰ χρηματοφυλάκιά των. Κλίκα καὶ εἰς τοὺς προθαλάμους τῶν βουλευτῶν, τῶν ὑπουργῶν, τῶν οἱωνδήποτε ἰσχυρῶν τῆς ἡμέρας. Κλίκα πολυαριθμοτέρα εἰς τὰς αὐλὰς τῶν ἐστεμμένων. Κλίκα τριγύρω καὶ ἀπὸ τοὺς θρόνους, ἀκόμη καὶ τοὺς ἀρχιερατικοὺς καὶ ἐπισκοπικούς.

Εἰξεύρεις τί μοῦ ὑπενθυμίζουν αἱ κλίκαι αὗται; Θὰ γελάσῃς ἴσως. Πρόκειται ὅμως περὶ εἰκόνος, εἰς τὴν ὁποίαν μολονότι ἡ πραγματικότης δὲν ἀποτυποῦται καθ' ὅλα τὰ σημεῖα πιστῶς εἶνε ὅμως χαρακτηριστική. Μοῦ ὑπενθυμίζει τὸ κρεοπωλεῖον τοῦ χωριοῦ, ὅπου τριγύρω ἀπὸ τὸν κρεοπώλην σχηματίζεται σωστὴ κλίκα ἀπὸ σκύλους. Αὐτὸς τοὺς διώχνει καὶ ἐκεῖνοι σείουν τὴν οὐράν. Αὐτὸς τοὺς κλωτσᾷ καὶ ἐκεῖνοι πίπτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ταπεινότατα ἢ ὑποχωροῦν δύο τρία βήματα διὰ νὰ ἐπανέλθουν ἐκ νέου. Τοὺς ἑλκύει ὄχι ἡ παρουσία τοῦ κρεοπώλου, ἀλλ' ἡ ὀσμὴ καὶ ἡ θέα τοῦ σφαγίου. Ζητοῦν κάποιο κόκκαλον, κάποιο τεμάχιον ἀπορριπτομένου ἐντοσθίου, κάποιον θρόμβον παγωμένου αἵματος. Ἀσφαλῶς δὲν ζητοῦν νὰ καταπίουν καὶ τὸν κρεοπώλην. Οὔτε γίνονται ρόπαλα καὶ μάχαιραι καὶ τοξεύματα ἀκιδωτὰ εἰς βάρος του. Ἀλλ' ἐνδιαφέρονται διὰ τὰ ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ κρεοπώλου ὀρεκτικὰ ὀφέλη. Καὶ ἂν ἦτο εὔκολον, δὲν θὰ ἐδίσταζον νὰ ἁρπάσωσι καὶ ὁλόκληρον τὸ σφάγιον τοῦ κρεοπώλου. Μήπως καὶ αἱ κλίκαι δὲν ἐνδιαφέρονται διὰ τὰς ἐκ τοῦ ἀξιώματος τοῦ περιστοιχιζομένου ἀπολαυάς; Καὶ ἂν εὕρουν εὐκαιρίαν, δὲν φθάνουν καὶ εἰς τὸ σημεῖον νὰ τὰς ἀπορροφήσουν ὅλας;

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΓΕΝΙΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ

ΣΤ'. Παλαιοντολογικὰ τεκμήρια.

α') Ἡ παλαιοντολογικὴ ἀπόδειξις.

Ἡ παλαιοντολογικὴ ἀπόδειξις χαρακτηρίζεται ὑπὸ τοῦ Νικολαΐδου ὡς πλησιάζουσα μάλιστα πασῶν τῶν τῆς παραγωγικῆς θεωρίας ἀποδείξεων πρὸς ὅ,τι καλοῦμεν ἄ μ ε σ ο ν ἀπόδειξιν, ἐπειδὴ ἡ παλαιοντολογία γνωρίζει ἡμῖν τὰ τελευταῖα ἴχνη τῶν προγόνων τῶν ἤδη ὑπαρχόντων ζώων, ἅτινα εἶνε τὰ ἀπολιθώματα(1). Ἐν τούτοις μολονότι τοιαύτη ἀναγνωρίζεται σπουδαιότης εἰς τὴν ἀπόδειξιν ταύτην, τόσον ὁ Νικολαΐδης, ὅσον καὶ ὁ ἀκολουθῶν αὐτῷ πιστῶς καθηγητὴς Δοντᾶς περιορίζονται ἐν προκειμένῳ εἰς γενικότητας, ἀποφεύγοντες νὰ ἐκθέσωσι τὰ πορίσματα, εἰς τὰ ὁποῖα κατέληξαν καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἐξελικτικῶν οἱ διασημότεροι καὶ εἰδικῶς περὶ τὴν μελέτην τῶν πετρωμάτων ἐγκύψαντες.

1. Πῶς ἐκτίθεται τὸ ἐκ τῆς παλαιοντολογίας τεκμήριον. Ἔχει δὲ ἡ ἀπόδειξις αὐτὴ κατὰ τὰς κυρίας αὐτῆς γραμμὰς ὡς ἑξῆς: «Ἐκ τῶν παλαιοντολογικῶν εὑρημάτων τῶν διαφόρων στιβάδων τῆς γῆς(2) ἀποδεικνύεται, ὅτι πρῶτοι ἐνεφανίσθησαν ἐπὶ τῆς γῆς οἱ ἁπλούστεροι ὀργανισμοὶ καὶ κατόπιν οἱ ἐπιπλοκώτεροι». «Ἐὰν δὲ ὡς ἡ παραγωγικὴ θεωρία παραδέχεται, τὰ ἤδη ὑπάρχοντα ζῷα παρήχθησαν διὰ βαθμιαίας μεταβολῆς τῶν ὀργανικῶν ὄντων παρῳχημένων χρόνων, ὀφείλουσι τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῷα τὰ ἐπὶ τῶν διαφόρων στιβάδων τῆς γῆς νὰ ὁμοιάζωσι πρὸς τὰ ἤδη ὑπάρχοντα ζῷα τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ ἡ στιβὰς κεῖται ἐγγυτέρω τῆς νῦν περιόδου τῆς γῆς». Πράγματι δὲ «εἴδη θηλαστικῶν, ὅμοια πρὸς τὰ σήμερον ζῶντα, ἀνευρίσκομεν μόνον ἀπὸ τῆς πλειστοκαίνου περιόδου, ἤτοι ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς τεταρτογενοῦς». «Ἐὰν δὲ τὰ διὰ πνευμόνων ἀναπνέοντα σπονδυλωτὰ ζῷα κατάγωνται ἐκ διὰ βραγχίων ἀναπνεόντων, ἀνάγκη ἦτο τὰ διὰ βραγχίων ἀναπνέοντα, ἤτοι οἱ ἰχθύες καὶ μέρος τῶν ἀμφιβίων, νὰ ἐμφανισθῶσι πρότερον τῶν διὰ πνευμόνων ἀναπνεόντων. Τοῦτο ὄντως ἀποδεικνύεται ἀληθὲς ἐκ τῆς χρονολογικῆς κατατάξεως τῶν ἀπολιθωμάτων». Τέλος «ἀνευρέθησαν ἀπολιθώματα μεταβατικῶν μορφῶν. Οὕτω π. χ. εὑρέθησαν αἱ μεταβατικαὶ μορφαὶ μεταξὺ τοῦ τετραδακτύλου ἵππου τῆς ἠωκαίνου καὶ τοῦ μονοδακτύλου ἵππου τῆς συγχρόνου. Εὑρέθησαν οἱ κονδύλαρθροι, οἵτινες εἶνε οἱ κοινοὶ πρόγονοι πάντων τῶν χηλωτῶν ζώων. Ὡσαύτως εὑρέθησαν μεταβατικαὶ μορφαὶ μεταξὺ μεγάλων κλάσεων ζώων ὡς π. χ. μεταξὺ τῶν ἑρπετῶν καὶ τῶν πτηνῶν· δηλ. εὑρέθησαν ἀπολιθώματα πτηνῶν φερόντων ὀδόντας, ὡς εἶνε ἡ ἀρχαιοπτέρυξ, ἥτις ἔχει ἀφ' ἑνὸς μὲν πτέρυγας (πτηνά), ἀφ' ἑτέρου δὲ ὀδόντας καὶ οὐράν (ἑρπετά). Τὰ τοιαῦτα ἀπολιθώματα ἀποτελοῦσι μίαν ἔτι ἀπόδειξιν τῆς ἐκ τῶν ἑρπετῶν καταγωγῆς τῶν πτηνῶν»(3).

Οὕτως ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἔχει τὸ ἐκ τῆς παλαιοντολογίας τεκμήριον.

(1) Ρ. Νικολαΐδου ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 202.

(2) Ὁ φλοιὸς τῆς γῆς ἀποτελεῖται ἐκ στιβάδων ἐν εἴδει χιτώνων κρομμύου τῆς μιᾶς ἐπὶ τῆς ἄλλης ἀποτεθειμένων καὶ σχηματισθεισῶν ἐκ τῶν κατὰ καιροὺς ἐπὶ τοῦ πυθμένος τῶν θαλασσῶν ἢ λιμνῶν ἢ οἱωνδήποτε ὑδάτων γενομένων ἀποθέσεων. Αἱ ἀποθέσεις αὗται καλοῦνται ὑδατογενῆ πετρώματα, διακρινόμενα τῶν ἐξ ἐκρήξεων ἡφαιστειογενῶν προελθόντων πυριγενῶν πετρωμάτων. Ἀναλόγως τῆς ἡλικίας αὐτῶν αἱ στιβάδες καὶ τὰ πετρώματα ταῦτα διεκρίθησαν εἰς τοὺς ἀκολούθους αἰῶνας, περιόδους καὶ διαπλάσεις:

Α'. Ἀρχαιολιθικὸς ἢ ἀζωϊκὸς αἰών.

	Διαπλάσεις
α) Λαυρεντιανὴ περίοδος	1) Θεμελιώδης γνεύσιος
	2) Μεταβασικὸς »
β) Χουρόνιος »	1) Μαρμαρυγιακὸς σχιστόλιθος
	2) Φυλλίτης

Β'. Παλαιολιθικὸς ἢ παλαιοζωϊκὸς αἰών.

α) Μεταβασικὴ περίοδος	1) Καμβρική
	2) Σιλούριος
	3) Δεβόνειος
β) Λιθανθρακοφόρος »	1) Κούλμη
	2) ἰδίως λιθανθρακοφόρος
	3) Περμικὴ ἢ δυαδική

Γ'. Μεσολιθικὸς ἢ μεσοζωϊκὸς αἰών.

α) Τριαδικὴ περίοδος	1) Στικτὸς ψαμμίτης
	2) Κογχυλιάτης ἀσβεστόλιθος
	3) Κεύπερος
β) Ἰουράσιος »	1) Λειάσιος
	2) Δόγγερος
	3) Μάλμη
γ) Κρητιδικὴ »	1) Νεοκομική
	2) Γάλτιος
	3) Ἄνω κρητιδική

Δ'. Καινολιθικὸς ἢ καινοζωϊκὸς αἰών.

α) Τριτογενὴς περίοδος	1) Ἠώκαινος
	2) Ὀλιγόκαινος
	3) Μειόκαινος
	4) Πλειόκαινος
β) Τεταρτογενὴς περίοδος	1) Παγετῶνες ἢ πλειστόκαινος
	2) Μετὰ τοὺς παγετῶνας ἢ ὁλόκαινος

(3) Ρ. Νικολαΐδου ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 203, 204. Σ. Δοντᾶ ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 610, 612.

ΛΑΪΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΓΡΑΦΗΝ

ΤΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΜΦΙΑ

Ὁ Θεὸς ἐπαρήγγειλεν ἀκόμη νὰ φτειασθῇ διὰ τὸν ἀρχιερέα καὶ μία πουκαμίσα μακρυὰ ποὺ νὰ φθάνῃ ἕως τὰ πόδια, καὶ αὐτὴν δὲ ἀπὸ βαρύτιμον ὕφασμα, ὅλην ὑ α κ ί ν θ ι ν ο ν, ἔργον ὑφάντου· θὰ ἦταν δὲ κρεμασμένα ἀπὸ αὐτὴν καὶ μικρὰ χρυσᾶ κουδουνάκια εἰς σχῆμα μικροῦ ῥοδιοῦ, εἰς τρόπον ὥστε καὶ μὲ τὸ μάτι καὶ μὲ τὸ αὐτὶ νὰ πέρνῃ εἴδησιν ὁ καθένας, ὅτι εἶχεν ἐμπρός του τὸν ἀρχιερέα· τὸ ἔνδυμα αὐτὸ θὰ τὸ ἐφοροῦσεν ὁ Ἀαρὼν ὑποκάτω ἀπὸ τὸ Ἐφόδ.

Ἀκόμη ὁ Ἀρχιερεὺς καθὼς καὶ οἱ ἱερεῖς ἔφεραν εἰς τὸ κεφάλι των ὁ καθένας καὶ ἕνα εἶδος μίτρας. Ἡ μίτρα τῶν ἱερέων ἦταν βέβαια ἁπλουστέρα καὶ κατ' οὐσίαν ἦταν ἕνα εἶδος καλύμματος. Τοῦ ἀρχιερέως ὅμως ἡ μίτρα ἔφερεν ἐπάνω της ἕνα ἰδιαίτερον στολίδι, ποὺ τὴν ἔκανε ξεχωριστὰ πολύτιμον. Ὁ Θεὸς διέταξε τὸν Μωϋσῆν νὰ φτιάσῃ ἕνα «π έ τ α λ ο ν χ ρ υ σ ο ῦ ν κ α θ α ρ ὸ ν» καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὸ νὰ τυπώσῃ μιὰ σφραγίδα μὲ τὰ ἑξῆς γράμματα· «ἁ γ ί α σ μ α Κ υ ρ ί ο υ». Αὐτὸ τὸ πέταλον θὰ τὸ ἐφάρμοζαν ἐπάνω εἰς ἕνα ὕφασμα ἀπὸ ὑάκινθον κλωσμένην καὶ θὰ τὸ ἐ-

τοποθετοῦσαν εἰς τὸ ἐμπροσθινὸν μέρος τῆς μίτρας, ὥστε νὰ εἶνε σὰν ἕνα εἶδος ἐπιγραφῆς ἀπ' ἐπάνω ἀπὸ τὸ μέτωπον τοῦ Ἀαρών.

Α! ναί. Τὴν σφραγίδα αὐτὴν πρέπει νὰ τὴν πάρωμεν ὅλοι, ἀδελφέ μου. Σφραγίδα, ποὺ νὰ φαίνεται ὄχι χαραγμένη στὸ δέρμα τοῦ μετώπου μας, ἀλλὰ εἰς ὅλην τὴν σεμνὴν καὶ εὐπρεπῆ ἐμφάνισιν τοῦ προσώπου μας. Σφραγίδα μέσα εἰς τὸ βάθος τῆς διανοίας μας καὶ τοῦ μυαλοῦ μας, ποὺ νὰ ἔχῃ καταστήσει τὸ κέντρον τῶν σκέψεών μας καὶ τῶν λογισμῶν μας ἀληθινὸν ἁ γ ί α σ μ α Κ υ ρ ί ο υ. Σφραγίδα βαλμένην ὄχι ἀπὸ χέρι ἀνθρώπινον ἀλλ' ἀπὸ αὐτὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ποὺ δίδει εἰς τὸν ἄνθρωπον τ ὴ ν ἀ χ ε ι ρ ο π ο ί η τ ο ν π ε ρ ι τ ο μ ή ν, ὅπως ἀλλοιῶς ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐκφράζει τὴν αὐτὴν ἔννοιαν. Μὲ τὴν σφραγίδα αὐτήν, χριστιανέ μου, καὶ χωρὶς νὰ φορῇς μίτραν, εἶσαι στεφανωμένος μὲ τὸ ἀμαράντινον στέμμα τοῦ Θεοῦ. Χωρὶς δὲ τὴν σφραγίδα αὐτήν, ὅ,τι καὶ ἂν φορῇς, εἶσαι γυμνός, καὶ ἂν φορῇς λόγῳ τοῦ ἀξιώματός σου μίτραν ἀδαμαντοκόλλητον, ποὺ λαμποκοπᾷ, γίνεται αὐτὴ ἀκάνθινος στέφανος, ποὺ θὰ σὲ ἀγκυλόνῃ εἰς ὅλους τοὺς αἰῶνας.

Αὐτὰ ἦσαν, ἀναγνῶστά μου, τὰ κυριώτερα ἄμφια, μερικὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔφεραν καὶ οἱ ἱερεῖς, μολονότι τῶν ἱερέων τὰ ἄμφια δὲν ἦσαν τόσον λαμπρὰ ὅσον τοῦ ἀρχιερέως· μερικὰ δὲ ἔφερε μόνον ὁ ἀρχιερεύς, ὅπως παραδείγματος χάριν τὸ χρυσοῦν πέταλον εἰς τὴν μίτραν καὶ τὸ λογεῖον τῆς κρίσεως ἐπὶ τὸ στῆθος, καθὼς καὶ τοὺς πολυτίμους λίθους τῶν ἐπωμίδων. Ἀξιοσημείωτον δὲ εἶνε, ὅτι τὰ ἄμφια αὐτὰ ἦταν ἀπαγορευμένον νὰ τὰ φοροῦν καθημερινῶς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ ἀρχιερεύς, ἀλλὰ ἐπεβάλλετο νὰ τὰ φοροῦν μόνον ὅταν ἐλειτουργοῦσαν εἰς τὸ θυσιαστήριον. Τὰ ἄμφια αὐτὰ ἦσαν ὡρισμένα μόνον διὰ τὴν ὥραν τῆς λατρείας καὶ τῶν θυσιῶν. Ἦταν στολὴ τοῦ ἱεροῦ καὶ ὄχι τοῦ σπιτιοῦ, στολὴ μὲ τὴν ὁποίαν ὤφειλαν νὰ ἐμφανίζωνται ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ ἱερεῖς εἰς τὴν σκηνὴν καὶ εἰς τὸ ἱερόν. Ἱερεὺς ἢ ἀρχιερεύς, ποὺ θὰ ἐτολμοῦσε χωρὶς νὰ φέρῃ τὴν στολήν του, νὰ λειτουργήσῃ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, θὰ ἐτιμωρεῖτο ἀπὸ αὐτὸν τὸν Θεὸν μὲ θάνατον.

Σοῦ φαίνεται ἴσως πολὺ βαρειὰ ἡ ἀπειλὴ αὐτή, χριστιανέ μου. Μὴ λησμονῇς ὅμως ὅτι πέρνει μέσα καὶ ὅλους μας. Γιατί, καθὼς θὰ εἰξεύρῃς, ὑπάρχει γιὰ τὸν καθένα μας κάποιον ἔνδυμα, τὸ ὁποῖον ἀπαραιτήτως πρέπει νὰ φορέσωμεν, ἂν θέλωμεν νὰ βροῦμεν εἴσοδον εἰς τὸν Θεὸν καὶ νὰ μὴ καταδικασθῶμεν ἀπὸ Αὐτὸν εἰς τὸν αἰώνιον θάνατον. Εἶνε ὁ χ ι τ ὼ ν τ ῆ ς δ ι κ α ι ο σ ύ ν η ς ὁ φωτεινός, ποὺ μᾶς τὸν δίνει ὁ Χριστὸς εἰς τὸ βάπτισμά μας, ἀλλὰ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ διατηρήσωμεν καθαρὸν καὶ ἀμόλυντον. Πόσον εὔκολα ἡ ἁμαρτία τὸν λερώνει! Πόσον εὔκολα τὰ πάθη τὸν ξεσχίζουν! Πόσον εὔκολα χάνει τὴν φωτεινότητά του, ὅταν συμβῇ νὰ κυλισθῶμεν σὰν γουρούνια εἰς τὴν λάσπην καὶ τὴν δυσωδίαν τῆς αἰσχρότητος! Ἀλλοίμονον σὲ μᾶς τότε. Ὁ Χριστὸς δὲν θὰ μᾶς ἀναγνωρίσῃ γιὰ δικούς Του. Καὶ ὁ αἰώνιος θάνατος θὰ εἶνε τότε ὁ κλῆρός μας.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ„

	Τιμὴ Δρχ.	Ταχ. Ἐσωτ.
Δημ. Γ. Παναγιωτοπούλου. Ἑρμηνεία τῆς θείας Λειτουργίας. Ἐν αὐτῇ ἐξηγοῦνται πάντα τὰ ἐν τῇ θ. Λειτουργίᾳ λεγόμενα καὶ τελούμενα, καταδεικνύεται δὲ ὁ σκοπὸς καὶ τὸ ὕψος ταύτης καὶ οὕτως ὁδηγεῖται ὁ ἀναγνώστης εἰς τὴν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ λατρείαν. πανόδετος	30	10

Ἀρχιμ. † ΕΥΣΕΒΙΟΥ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. «Παῦλος, δοῦλος Θεοῦ, ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν Θεοῦ καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθείας τῆς κατ' εὐσέβειαν».

Ὁ Παῦλος, δοῦλος τοῦ Θεοῦ, ἀπόστολος δὲ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ νὰ πιστεύσωσιν οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ καὶ γνωρίσωσι τελείως τὴν ἀλήθειαν, ἥτις ἀφορᾷ καὶ ὁδηγεῖ εἰς τὴν εὐσέβειαν.

«δοῦλος Θεοῦ». Μόνον ἐνταῦθα ἀποκαλεῖ ἑαυτὸν δοῦλον Θεοῦ, ἐνῷ συνήθως ὀνομάζει ἑαυτὸν δοῦλον Ἰησοῦ Χριστοῦ (Ρωμ. α' 1. Φιλ. α' 1). «Εἰ τοῦ Θεοῦ δοῦλος, ἄρα καὶ τοῦ Χριστοῦ» (Ζυγ.). «Οὐδεμίαν γὰρ οἶδε διαφορὰν μεταξὺ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ» (Χρυσ.).

«κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν Θεοῦ». «Πρὸς τὸ πιστεῦσαι τοὺς ἐκλεγέντας» (Ζυγ.). Τουτέστιν ἐγκατεστάθην ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολος διὰ νὰ βοηθῶ τοὺς ἐκλεγέντας ἀπὸ τὸν Θεόν, ἵνα δεχθῶσι τὴν πίστιν καὶ ἐπιτύχωσι τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας. Δύναται ὅμως καὶ ἄλλως νὰ ἑρμηνευθῇ: **«κατὰ πίστιν καὶ ἐπίγνωσιν»**, συμφώνως πρὸς τὴν πίστιν καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ἐπίγνωσιν. Δηλαδὴ ἡ πίστις καὶ ἡ ἐπίγνωσις εἶνε οἱονεὶ ἡ σφαῖρα, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ Παῦλος ἤσκει τὸ ἀποστολικὸν αὐτοῦ ἔργον. Καὶ αὐτὸς «ἐπίστευσε καθάπερ οἱ λοιποὶ ἐκλεκτοί» (Θεοφ.).

«ἐκλεκτῶν Θεοῦ». «Οὓς ὁ Θεὸς ἐξελέξατο κατὰ πρόγνωσιν» (Ζυγ.) (πρβλ. Ρωμ. η' 33. Κολοσ. γ' 12). Ἡ φράσις προέρχεται ἐκ τῆς Π. Δ. καὶ στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἰσραὴλ ὡς ἔθνους ἔχοντος ἀποστολὴν ἀπέναντι ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου (Ψαλμ. πη' 3. Ἡσαΐου μγ' 20, με' 4, ξε' 9). Ἤδη λέγεται περὶ τῶν ἀποτελούντων τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, οἵτινες ἐξελέγησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ ἔχουσι καθῆκον νὰ κομίσωσι τὴν ἀλήθειάν Του εἰς ὁλόκληρον τὸν κόσμον.

«ἀληθείας τῆς κατ' εὐσέβειαν»: Λέγει τοῦτο καθορίζων τὸ εἶδος τῆς ἀληθείας. «Ἔστι γὰρ ἀλήθεια πραγμάτων, ἀλλ' οὐ κατ' εὐσέβειαν. Οἷον τὸ εἰδέναι τὰ γεωργικά, τὸ εἰδέναι τέχνας, ἀληθῶς ἐστιν εἰδέναι» (Χρυσ.). Τῆς ἀληθείας, ἥτις ὁδηγεῖ εἰς τὴν εὐσέβειαν. Εἶνε δὲ εὐσέβεια «βίος ὑγιὴς καὶ δόγματα ὀρθά» (Ζυγ.).

2. «Ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς Θεὸς πρὸ χρόνων αἰωνίων».

Ἡ ὁποία ἀλήθεια μᾶς στηρίζει εἰς ἐλπίδα αἰωνίου ζωῆς, τὴν ὁποίαν ὑπεσχέθη ὁ Θεός, ὅστις δὲν ψεύδεται ποτε, πρὸ πολλῶν αἰώνων.

«Ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου». Ἡ πιθανωτέρα ἑρμηνεία εἶνε ἡ συνδέουσα τὴν φράσιν πρὸς τὸ «ἀληθείας». «Εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας τῆς ἐπ' ἐλπίδι γινομένης ζωῆς αἰωνίου» (Οἰκ.). Ἦτο καὶ ἐν τῇ Π. Δ. ἐπίγνωσις ἀληθείας, ἀλλ' ἐκείνη «ἐπ' ἐλπίδι ἦν ζωῆς τῆς παρούσης. Ὁ γὰρ ποιήσας αὐτά, φησί, ζήσεται ἐν αὐτοῖς» (Χρυσ.). Ἡ εὐαγγελικὴ ἀλήθεια ὅμως μᾶς ὁ-

ΗΘΙΚΟΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΖΗ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΗΣ Η ΧΑΝΕΙ ΤΗΝ ΖΩΗΝ;

Τὸ ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν τῆς ἐποχῆς μας εἶναι ὁ πυρετὸς τῶν ἡδονῶν, τῶν ἀπολαύσεων, τῶν ἀνησυχιῶν, τῶν μεταβολῶν, τῆς ἀνάνδρου ἀποφυγῆς τῶν βαρῶν καὶ καθηκόντων τῆς ζωῆς. Καὶ ἡ γενεά μας, εὑρίσκουσα ἀφθονώτερα σήμερον τὰ εἴδη τῆς διασκεδάσεως, ζητεῖ μὲ πᾶσαν θυσίαν «νὰ ζήσῃ τὴ ζωή της». Τώρα δὲ ἡ ἔναρξις τοῦ καλοκαιριοῦ αὐξάνει περισσότερον τὸν πυρετὸν τοῦτον τῶν ἡδονῶν καὶ διασκεδάσεων· διότι οἱ θαμῶνες τῆς «κοσμικῆς ζωῆς» ἀφίνουν τὰ κλειστὰ κέντρα, ὅπου τοὺς κρατεῖ ὁ χειμὼν κἄπως ἀφανεῖς, καὶ διαχύνονται εἰς τὴν ὕπαιθρον. Ἀλλ' αἱ ὑπαίθριαι αὐταὶ διασκεδάσεις τῶν «κοσμικῶν κύκλων» ἀποτελοῦν ἰσχυρὰν πρόκλησιν, μεγάλον πειρασμόν, ἑλκυστικὸν «κράχτην», διὰ τὰς πτωχοτέρας τάξεις, διὰ πᾶσαν ἡλικίαν, πρὸ παντὸς δὲ διὰ τοὺς νέους ἀμφοτέρων τῶν φύλων.

Σπεύδουν λοιπὸν ἀγεληδὸν καὶ αὐτοὶ πρὸς τὰ ἐξοχικὰ κέντρα καὶ τὰς παραλίας, στιβάζονται εἰς τὰ αὐτοκίνητα, ἀνεβοκατεβαίνουν βουνὰ καὶ δάση, πίνουν, κραυγάζουν, βρωμολογοῦν, ἐξαντλοῦν ὅλων τῶν εἰδῶν τὰς ἀσχημίας, χωρὶς νὰ ἐξαντλήσουν καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἡδονῆς. Διότι αὐτὴ μένει πάντοτε ἀχόρταστος, καὶ μετὰ πᾶσαν ἱκανοποίησιν ἀκόμη περισσότερον ἀπαιτητική. Καὶ νομίζουν μὲν ὅτι μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν «ζοῦν τὴν ζωήν των», ἀλλ' εἰς τὴν πραγματικότητα ἐφαρμόζουν ἐκεῖνο, ποὺ λέγει ὁ ἀπόστολος Ἰάκωβος πρὸς τοὺς πλουσίους: «ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐσπαταλήσατε, ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς». Ὅταν ἐνθυμηθῇ κανεὶς τοὺς φρικτοὺς πολέμους τῆς ἐποχῆς μας, κατὰ τοὺς ὁποίους ἑκατομμύρια ἀκμαίων ἀνθρώπων ὡδηγήθησαν εἰς τοὺς τόπους τῆς σφαγῆς, καθ' ὃν τρόπον ὁδηγοῦνται εἰς τὰ σφαγεῖα καλοθρεμμένα σφάγια ζῷα· ἢ ὅταν ἀναλογισθῇ μὲ πόσην σπουδὴν καὶ μανίαν οἱ κυβερνῆται τῶν κρατῶν ἔχουν ἐξοπλίσει τοὺς στρατούς των, διὰ νὰ δημιουργήσουν νέους πολέμους καὶ νέα σφαγεῖα ἀνθρώπων, βλέπει καθαρά, ὅτι μὲ τὰς τρυφὰς καὶ ἀπολαύσεις της ἡ γενεά μας ἑτοιμάζεται διὰ νέαν «ἡμέραν σφαγῆς».

Ἀλλ' ἀσχέτως πρὸς τὸ ἐνδεχόμενον αὐτὸ τῆς νέας πολεμικῆς σφαγῆς, τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἡδονῶν καὶ ἀπολαύσεων εἶνε ἡ σπατάλη τῆς ζωῆς. Διότι εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ὁ ἄνθρωπος διαθέτει ὡρισμένον χρόνον ζωῆς καὶ ὡρισμένην ποσότητα ἐνεργείας. Καὶ ὅταν τὸν χρόνον καὶ τὴν ποσότητα αὐτήν, ποὺ μόλις ἐπαρκοῦν διὰ τὸν ἀνώτερον σκοπὸν τῆς ὑπάρξεώς του καὶ δι' ἔργα ἄξια τοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ τῆς ἀγάπης του, τὰ διαθέτῃ εἰς πράγματα κατώτερα καὶ μόνον στιγμιαίαν εὐχαρίστησιν δημιουργοῦντα, εἰς πράγματα μηδαμινῆς ἀξίας, τότε σπαταλᾷ τὴν ζωήν του. Καὶ ἀντὶ «νὰ ζῇ τὴν ζωήν του», ὅπως φαντάζεται, καταντᾷ νὰ χάνῃ τὴν ζωήν του. Μία δὲ φανερὰ τούτου ἀπόδειξις εἶνε, ὅτι πολλοί, ἀφοῦ ἀπήλαυσαν τὴν ζωὴν ταύτην τῶν διασκεδάσεων καὶ τῶν ἀπολαύσεων, ἀφοῦ κατέκτησαν ἄφθονα ὑλικὰ πράγματα τῆς ζωῆς ταύτης, εἶδαν δὲ ἔπειτα ὅτι δὲν ἐκέρδησαν τὴν ζωὴν ἀλλὰ διεψεύσθησαν εἰς τὰς ἐλπίδας των, ἐμίσησαν τὴν ζωήν. Ἐμίσησαν δὲ ὄχι μόνον τὴν ἡδονικὴν ζωήν, ἀλλὰ γενικώτερον τὴν ζωήν, καὶ ἔσπευσαν εἰς «ἡμέραν σφαγῆς»· ἔσπευσαν ἀκράτητοι πρὸς τὴν αὐτοκτονίαν. Ἢ ἔφθασαν εἰς ἕνα γῆρας θλιβερόν, κατάφορτοι ἀπὸ ἀσθενείας σωματικὰς καὶ ψυχικάς, ποὺ ἐκληροδότησεν ἡ προηγουμένη σπατάλη τῆς ζωῆς, ἀπογοητευμένοι, δηλητηριασμένοι βαθέως ἀπὸ τὸ δηλητήριον τῆς ἁμαρτίας, ἀμετανόητοι, ἐγκαταλελειμμένοι ἀπὸ τὴν ζωήν, ἀποκομμένοι ἀπὸ τὸ δένδρον τῆς ἀληθινῆς ζωῆς, ἀπὸ τὸν Σωτῆρα καὶ τὴν σωτηρίαν. Ἄρα δὲ ἔφυγαν διὰ νὰ κατευθυνθοῦν εἰς τὴν ἀπώλειαν τῆς ζωῆς.

Τοιαύτη εἶνε ἡ γενικωτέρα ἔννοια τῶν λόγων ἐκείνων τοῦ Κυρίου, διὰ τῶν ὁποίων παρουσιάζει τὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ φιλοζωΐαν ὡς ἀπώλειαν τῆς ζωῆς: «Ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν», λέγει (Ἰωάν. 12. 25). Ψυχὴν δὲ ἐδῶ ἐννοεῖ τὴν παροῦσαν ζωήν. Καὶ ἑπομένως «οἱ φιλοῦντες τὴν ψυχὴν αὐτῶν» εἶνε οἱ ἀγαπῶντες τὴν παροῦσαν ζωὴν τῶν ἀπολαύσεων καὶ ἡδονῶν, «οἱ προσηλωμένοι εἰς τὸν παρόντα βίον, τὸν πολλῆς γέμοντα ἡδονῆς», ὅπως λέγει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. «Καὶ πολλοὺς εὑρήσομεν, προσθέτει, πάντα παθεῖν ὑπομένοντας ὑπὲρ τοῦ τὸν παρόντα καρπώσασθαι βίον». Καὶ ὅμως καταντοῦν νὰ χάσουν τὴν ζωήν των, τὴν παροῦσαν καὶ τὴν αἰωνίαν!

Δὲν εἶνε λοιπὸν νέα ἐφεύρεσις τῆς ἐποχῆς μας τὸ ὅτι τάχα ἡ παροῦσα γενεὰ «ξεύρει νὰ ζήσῃ τὴ ζωή της»—χρησιμοποιοῦσα διὰ τὰς ἡδονὰς τοῦ σώματος κέντρα, πόλεις, βουνά, παραλίας, ταξείδια, περιηγήσεις, θεάματα, ἀκούσματα, πάσης τεχνικῆς ἀνακαλύψεως καὶ προόδου προϊόντα—ὅπως τῆς ὑποβάλλουν νὰ πιστεύσῃ οἱ λογοτέχναι ἀπολογηταὶ τῆς ζωῆς ταύτης. Ἀλλ' εἶνε, ἁπλούστατα, ἀνανέωσις, ἢ μᾶλλον συνέχεια, τῆς πολὺ παλαιᾶς πλάνης, ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ἀπομακρυνόμενος ἀπὸ τὴν ἀληθινὴν ζωήν, ἀπὸ τὴν

δηγεῖ νὰ ἐλπίζωμεν τὴν αἰώνιον ζωήν.—Ὑπάρχει καὶ ἑτέρα ἑρμηνεία, καθ' ἣν τὸ «ἐπ' ἐλπίδι» συνδέεται πρὸς τὸ «ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ». Εἶμαι ἀπεσταλμένος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ὁλόκληρον τὸ ἔργον μου βασίζεται ἐπὶ τῆς ἐλπίδος τῆς αἰωνίου ζωῆς.—Κατὰ τρίτην ἑρμηνείαν τὸ «ἐπ' ἐλπίδι» συνδέεται πρὸς τὸ «κατὰ πίστιν καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθείας». Ἡ πίστις καὶ ἡ ἐπίγνωσις αὐτὴ ἔχουσιν ὡς βάσιν τὴν ἐλπίδα εἰς τὴν αἰώνιον ζωήν.—Τέλος ὁ Ζυγαβινὸς συνδέει τὸ «ἐπ' ἐλπίδι» πρὸς τὸ «κατ' εὐσέβειαν». «Εὐσέβειαν δὲ ἐπ' ἐλπίδι τῆς μελλούσης μακαρίας ζωῆς».

«ἐπηγγείλατο». Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐν Γενέσ. γ' 15 καὶ μετέπειτα. Πρβλ. καὶ Ρωμ. α' 2 καὶ Λουκᾶ α' 70.

«ὁ ἀψευδὴς Θεός». Μόνον ἐνταῦθα ἐν τῇ Κ. Δ. Ἴσως μετ' ἀντιθέσεώς τινος πρὸς τὸ ἐπακολουθοῦν ἐν στίχῳ 12 «Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται». Περὶ τῆς ἐννοίας, τὴν ὁποίαν ἡ φράσις ἐκφράζει, πρβλ. Β' Τιμοθ. β' 13 καὶ Β' Κορινθ. α' 18—20.

«πρὸ χρόνων αἰωνίων». Οὐχὶ «ἀντὶ τοῦ ἀνάρχως» (Ζυγ.), πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, ὡς ἐν Β' Τιμοθ. α' 9 καὶ Ἐφεσ. α' 4, ἀλλὰ μᾶλλον ἀναφέρεται εἰς τὰς πρὸ πολλῶν αἰώνων πρὶν ἢ ἔλθῃ ὁ Χριστὸς γενομένας ἐπαγγελίας τοῦ Θεοῦ. Ἐννοεῖ τοὺς μακροὺς αἰῶνας τῆς Π. Διαθήκης καὶ τὰς ἐπαγγελίας, τὰς ὁποίας ἐλάλησε «διὰ στόματος τῶν ἁγίων, τῶν ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ» (Λουκᾶ α' 70).

ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΙΟΥΝΙΟΥ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. Πατέρων, Ἰωάν. ιζ' 1—13)
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 332.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. Πατέρων, Πράξ. κ' 16—18, 28—36)
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 419, 420

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Οἱ ἐργάται τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἀκαταπόνητος ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου ὑπῆρξεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Ἀφ' ὅτου ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν ἱερὰν διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας, ἀφωσιώθη ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς τὸ ἔργον του καὶ προσεπάθει μὲ πάντα τρόπον ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν μεγάλην ἀποστολήν του.

Τῆς ἀφοσιώσεως ταύτης τοῦ Παύλου εἰς τὸ ἔργον του ἕνα δεῖγμα μᾶς δίδει καὶ ἡ σημερινὴ περικοπή. Διότι ἀναφέρει, ὅτι ὁ ζηλωτὴς Ἀπόστολος ἐπέστρεφεν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ διήρχετο τὰ παράλια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἔσπευδε δὲ νὰ εὑρίσκεται εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα κατὰ τὴν μεγάλην ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς. Διότι πολλοὶ Ἰουδαῖοι θὰ ἦσαν συγκεντρωμένοι τότε εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ θὰ ἐδίδετο εὐκαιρία εἰς τὸν ἀπόστολον Παῦλον νὰ ἐργασθῇ ἐν μέσῳ τῶν ὁμοεθνῶν του, νὰ κηρύξῃ εἰς αὐτοὺς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ εἰς τὴν σωτηρίαν. Καὶ ἐπειδὴ τώρα εὑρίσκετο εἰς τὴν Μίλητον, ἐκεῖ δὲ πλησίον ἦτο ἡ μεγάλη καὶ ἀκμάζουσα ἐκκλησία τῆς Ἐφέσου, ἠθέλησεν ὁ μέγας ἀπόστολος νὰ μὴ ἀφήσῃ ἀνεκμετάλλευτον τὴν περίστασιν. Διὰ τοῦτο ἔστειλε καὶ ἐζήτησε τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐφέσου καὶ ὡμίλησε πρὸς αὐτοὺς μὲ πόνον βαθύν, ὁ ὁποῖος ἐφανέρωνε τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Παύλου διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν ἀξιοθαύμαστον ἀφοσίωσιν ποὺ εἶχεν εἰς τὸ ἔργον του.

Τοιοῦτοι, πράγματι, πρέπει νὰ εἶνε πάντοτε οἱ ἐργάται τοῦ Εὐαγγελίου καὶ οἱ διακονοῦντες εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Κυρίου. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐδέχθησαν μίαν οἱανδήποτε διακονίαν εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἔλαβον τὴν ὑψηλὴν τιμὴν νὰ εἶνε συνεργάται τοῦ Κυρίου διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων, ὀφείλουν ν' ἀπαρνηθοῦν τὰ πάντα καὶ μὲ ὅλας των τὰς δυνάμεις ν' ἀφοσιωθοῦν εἰς τὸ ὑψηλόν των καθῆκον. Δι' αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ἡ Ἐκκλησία Του πρέπει ν' ἀποτελοῦν τὸ μοναδικὸν ἀντικείμενον, πρὸς τὸ ὁποῖον νὰ στρέφουν πάντοτε τὴν καρδίαν καὶ τοὺς πόθους των, ἀπερίσπαστοι ἀπὸ δεσμοὺς ὑλικοὺς καὶ βλέψεις κοσμικάς. Διότι μόνον μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν τῆς πιστῆς ἀφοσιώσεως εἰς τὸ καθῆκον οἱ ἐργάται τοῦ Εὐαγγελίου θ' ἀναδεικνύωνται ἄξιοι τῆς ἀποστολῆς των καὶ θὰ συντελοῦν εἰς τὴν ἐξύψωσιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

ζωήν, ποὺ καθώρισεν ὁ Ἀρχηγὸς τῆς ζωῆς, θὰ ζήσῃ, τάχα, τὴν ζωήν του· ὅτι ἀδιαφορῶν διὰ τὴν πνευματικήν του ὕπαρξιν, καὶ καταθάπτων τὴν ψυχήν του εἰς τὰς ὑλικὰς ἀπολαύσεις τοῦ κόσμου τούτου, θὰ εὕρῃ τάχα τὴν εὐτυχίαν. Τῆς πλάνης δὲ αὐτῆς τελικὸν κατάντημα εἶνε ὅτι χάνει τὴν ζωήν.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ,,

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ .... ΔΡΑΧ. 20
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΣΕΛ. 4 ἢ ΔΟΛ. 1
Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ πρὸς κ. ΙΩΑΝ. Κ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 189

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

Ἕνας σοβαρὸς κίνδυνος.

Ἐὰν οἱ ἐργάται τοῦ Εὐαγγελίου ὀφείλουν μὲ ἀφοσίωσιν εἰς τὸ ἔργον των νὰ φροντίζουν διὰ τὴν ὠφέλειαν τῶν ἄλλων, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι δὲν πρέπει νὰ προσέχουν καὶ εἰς τὸν ἑαυτόν των καὶ νὰ ἐπιμελοῦνται καὶ αὐτοὶ διὰ τὴν ἰδικήν των ψυχήν.

Τοὐναντίον! Ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν ὁμιλίαν του πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐφέσου πρῶτον ἐτόνισε τὸ «προσέχετε ἑαυτοῖς» καὶ κατόπιν ἐπρόσθεσε τὸ «καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ». Διότι ἦτο ἀνάγκη οἱ ἐργάται τῆς Ἐκκλησίας πρωτίστως νὰ προσέχουν εἰς τὸν ἑαυτόν των καὶ νὰ ἐργάζωνται τὴν ἀρετήν, διὰ νὰ μὴ παρασυρθοῦν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ ἐκπέσουν τῆς σωτηρίας. Πόσον δὲ μέγας καὶ σοβαρὸς ἦτο ὁ κίνδυνος αὐτός, ἀποδεικνύεται ἀπὸ ἐκεῖνα, ποὺ λέγει εἰς τοὺς πρεσβυτέρους ὁ θεῖος Ἀπόστολος· ὅτι δηλαδὴ καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἰδίων, τῶν διακονούντων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, μερικοὶ ἐπρόκειτο νὰ διαστρέψουν τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ γίνουν ἀφορμὴ νὰ διαιρεθῇ ἡ Ἐκκλησία ἕνεκα τοῦ ἐγωϊσμοῦ των.

Ὅσοι, λοιπόν, ὁπωσδήποτε ἐργάζονται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, εἴτε ὡς κληρικοὶ εἴτε ὡς λαϊκοί, ἂς προσέξουν. Ἡ φράσις τοῦ ἀποστόλου Παύλου «προσέχετε ἑαυτοῖς» πρέπει ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ ἀντηχῇ ἰσχυρῶς μέσα εἰς τὴν ψυχήν των. Διότι οἱ κίνδυνοι, ποὺ περιστοιχίζουν ἕνα ἐργάτην τοῦ Εὐαγγελίου, εἶνε πολλοὶ καὶ μεγάλοι. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι καὶ ὁ Σατανᾶς πάντα λίθον κινεῖ διὰ νὰ παρασύρῃ τὸν διάκονον τοῦ Εὐαγγελίου καί, ἂν εἰμπορέσῃ, νὰ τὸν καταρρακώσῃ. Διότι μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν καὶ τὸ ἔργον του θὰ ἐκμηδενισθῇ καὶ σκάνδαλον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν θὰ προέλθῃ. Καὶ αὐτὸ ὅμως ἂν δὲν γίνῃ, τί τὸ ὄφελος δι' ἕνα ἐργάτην τῆς Ἐκκλησίας, ὅταν φροντίζῃ μὲν διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἄλλων, αὐτὸς ὅμως ὁ ἴδιος παραμελῇ τὸν ἰδικόν του καταρτισμὸν καὶ ἀφίνῃ τὰ πάθη καὶ τὴν ἁμαρτίαν ἐντὸς τῆς ψυχῆς του; Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως θὰ ἀποβῇ τοῦτο εἰς καταισχύνην καὶ τιμωρίαν του.

Αὐτὸ εἶχεν ὑπ' ὄψιν του ὁ θεοφώτιστος ἀπόστολος Παῦλος καὶ ἔλεγεν ὅτι εἶχε φόβον καὶ προσοχὴν καὶ ἐλάμβανεν ὅλα τὰ μέτρα, «μήπως ἄλλοις κηρύξας αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι». Ἐπὶ τὰ ἴχνη του δὲ πρέπει νὰ βαδίζουν καὶ ὅλοι οἱ ἐργάται τῆς Ἐκκλησίας, ἐὰν θέλουν νὰ εἶνε ἄξιοι τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς των.

Εἶνε ἅγιον καθίδρυμα.

Ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ ἀποστόλου Παύλου πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐφέσου καταφαίνεται, πόσον μέγα εἶνε τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Ἐν πρώτοις μὲν ὁ θεῖος ἀπόστολος ὑπενθυμίζει ὅτι τὴν Ἐκκλησίαν ἐθεμελίωσε καὶ καθηγίασεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς «διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος». Αὐτὸς ἐθυσιάσθη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ ἐκεῖνοι ποὺ καθαρίζονται διὰ τοῦ αἵ-

ματός Του ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ πιστεύουν ὅτι Αὐτὸς εἶνε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, αὐτοὶ ἀποτελοῦν τὴν Ἐκκλησίαν Του, ἡ ὁποία διὰ τὸν λόγον αὐτὸν εἶνε θεμελιωμένη ἐπάνω εἰς τὸ αἷμα τῆς θυσίας Του.

Ἀλλὰ καὶ μὲ «π ο ί μ ν ι ο ν» παρομοιάζει τὴν Ἐκκλησίαν ὁ θεῖος Παῦλος. Διότι, ὅπως τὰ πρόβατα εἶνε ἀνάγκη νὰ προφυλαχθοῦν ἀπὸ κλέπτας καὶ θηρία, καὶ νὰ ὁδηγηθοῦν εἰς λειβάδια καὶ πηγὰς διὰ νὰ εὕρουν κατάλληλον βοσκὴν καὶ ὕδωρ, γενικῶς δὲ νὰ παρακολουθοῦνται ἐν καιρῷ ἀσθενείας καὶ νὰ θεραπεύωνται, κατὰ παρόμοιον τρόπον καὶ οἱ χριστιανοί. Αὐτοὶ εἶνε λογικὰ πρόβατα καὶ ἀποτελοῦν πνευματικὴν ποίμνην. Κινδυνεύουν ὅμως ἀπὸ τοὺς πειρασμοὺς τῆς ἁμαρτίας καὶ τὰς παγίδας τοῦ Σατανᾶ, κινδυνεύουν ἀπὸ τὰς ψευδεῖς καὶ πεπλανημένας διδασκαλίας. Ἐξ ἄλλου, ἔχουν ἀνάγκην νὰ τρέφωνται πνευματικῶς καὶ νὰ ἐνισχύωνται ἠθικῶς. Ἐὰν δέ ποτε προσβληθοῦν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, πρέπει νὰ εὕρουν τὴν θεραπείαν καὶ τὸ φάρμακον τῆς σωτηρίας.

Ἀκριβῶς δὲ αὐτὸ κάμνει καθημερινῶς ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Δὲν εἶνε «κατασκεύασμα ἀρχιερέων καὶ παπάδων», ὅπως ἐμπαικτικῶς κατηγοροῦν οἱ ἐχθροί της. Οὔτε «ἔχει ξηροὺς τύπους καὶ περιττὰς ἀκολουθίας», ὅπως νομίζουν πολλοί. Ὄχι! Τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας εἶνε ἅγιον καὶ ὑψηλόν. Διὰ μέσου αὐτῆς ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ποὺ τὴν ἵδρυσε μὲ τὸ Αἷμα τῆς σταυρικῆς Του θυσίας, ἐργάζεται διὰ μέσου τῶν αἰώνων διὰ τὴν πρόοδον καὶ σωτηρίαν τῶν λογικῶν Του προβάτων. Μὲ τὴν διδασκαλίαν, μὲ τὰ μυστήρια, μὲ τὴν ἐξομολόγησιν, μὲ τὴν θείαν κοινωνίαν, μὲ τὴν προσευχὴν καὶ μὲ τὰ ἄλλα μέσα τῆς Ἐκκλησίας ζητεῖ νὰ προφυλάξῃ, νὰ καταρτίσῃ, νὰ θεραπεύσῃ καὶ νὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν σωτηρίαν τοὺς πιστούς.

Διὰ τοῦτο, ἂς εὐγνωμονῶμεν ἀπὸ καρδίας τὸν Ἀρχιποίμενα Χριστὸν διότι ἀνήκομεν εἰς τὸ ποίμνιόν Του καὶ ἂς φροντίζωμεν νὰ μένωμεν πιστὰ τῆς Ἐκκλησίας μέλη, ἵνα οὕτω ἐξασφαλίσωμεν τὴν αἰώνιον σωτηρίαν μας.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΛΟΓΟΣ Α'.
ΕΙΣ ΤΟΝ ΛΑΖΑΡΟΝ

*Ἄλλως τε δὲ καὶ πρὸ τῆς μελλούσης κολάσεως, ἀπὸ ἐδῶ ἀκόμη τιμωροῦνται οἱ πονηροὶ καὶ ἁμαρτωλοί. Διότι μὴ μοῦ ἀναφέρῃς μόνον αὐτὸν ποὺ ἀπολαύει τὰ πολυτελῆ φαγητὰ καὶ φορεῖ ἐνδύματα μεταξωτὰ καὶ περιστοιχίζεται ἀπὸ ἀγέλας δούλων καὶ καμαρώνει εἰς τὴν ἀγοράν· ἀλλὰ ἄνοιξε τὴν συνείδησίν του καὶ θὰ ἴδῃς ἐκεῖ μέσα πολὺν θόρυβον, προερχόμενον ἀπὸ τὰ ἁμαρτήματά του, φόβον διαρκῆ, τρικυμίαν, ταραχήν· θὰ ἴδῃς τὸν νοῦν του ἀνεβασμένον ἐπάνω εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον τῆς συνειδήσεως, ὅπως ἀκριβῶς κάθηται ὁ δικαστής, νὰ παρουσιάζῃ τοὺς λογισμοὺς ὡσὰν δημίους, οἱ ὁποῖοι κρεμοῦν εἰς τὴν ἀγχόνην τὴν διάνοιαν καὶ καταξεσχίζουν τὴν ψυχὴν διὰ τὰ ἁμαρτήματα καὶ φωνάζουν μεγαλοφώνως, καίτοι αὐτὰ δὲν τὰ ξεύρει μὲν κανείς, τὰ γνωρίζει ὅμως ὁ Θεὸς μόνον, ὁ Ὁποῖος δύναται νὰ τὰ βλέπῃ. Διότι ὁ μοιχεύων, καὶ ἂν εἶνε πάρα πολὺ πλούσιος, καὶ ἂν δὲν τὸν κατηγορῇ κανείς, δὲν παύει νὰ κατηγορῇ ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτόν του ἐσωτερικῶς. Καὶ ἡ μὲν ἡδονὴ εἶνε πρόσκαιρος, ἡ δὲ θλῖψις εἶνε διαρκής, φόβος πανταχόθεν καὶ τρόμος, ὑποψία καὶ ἀγωνία. Φοβεῖται τοὺς στενοὺς δρόμους, τρέμει καὶ αὐτὰς τὰς σκιάς, τοὺς δούλους του, ἐκείνους ποὺ ξεύρουν τὴν ἁμαρτίαν του, ἐκείνους ποὺ τὴν ἀγνοοῦν, αὐτὴν τὴν ἀδικηθεῖσαν γυναῖκα, τὸν ἀτιμασθέντα ἄνδρα. Γυρίζει περιφέρων πικρὸν κατήγορον τὴν συνείδησιν, καταδικάζων αὐτὸς τὸν ἑαυτόν του καὶ μὴ δυνάμενος οὐδ' ἐπ' ὀλίγον νὰ ἀναπνεύσῃ καὶ νὰ ἡσυχάσῃ. Διότι καὶ εἰς τὸ κρεββάτι καὶ εἰς τὸ τραπέζι καὶ εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ εἰς τὸ σπίτι καὶ τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ὄνειρα πολλάκις βλέπει τὰ εἴδωλα τῆς ἁμαρτίας, καὶ ζῇ τὸν βίον τοῦ Κάϊν, στενάζων καὶ τρέμων ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ χωρὶς κανεὶς νὰ τὸ ξεύρῃ ἔχει μέσα του τὴν φωτιὰν συνηθροισμένην πάντοτε. Αὐτὸ παθαίνουν καὶ οἱ ἅρπαγες καὶ οἱ πλεονέκται· αὐτὸ καὶ οἱ μέθυσοι καὶ ὅλοι γενικῶς ὅσοι ζοῦν εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Διότι τὸ δικαστήριον ἐκεῖνο [δηλ. τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεως] δὲν ὑπάρχει τρόπος νὰ τὸ ἐξαφανίσωμεν. Ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν πράττωμεν τὴν ἀρετήν, ὅμως αἰσθανόμεθα τοὺς ὀδυνηροὺς ἐλέγχους ἐπειδὴ δὲν τὴν πράττομεν· καὶ ἂν ἐκτελοῦμεν τὴν κακίαν, ὅμως μόλις περάσῃ ἡ ἁμαρτωλὴ ἡδονή, αἰσθανόμεθα τὴν θλῖψιν.

Ἂς μὴ λέγωμεν, λοιπόν, ὅτι ἄνθρωποι πλούσιοι καὶ πονηροὶ εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν, ἐξ ἄλλου δὲ ἄνθρωποι δίκαιοι, ποὺ θὰ ἀπολαύσουν τὴν εὐτυχίαν εἰς τὴν ἄλλην ζωήν, εἶνε ἕνα καὶ ἕνα καὶ δὲν ἔχουν καμμίαν διαφοράν. Διότι εἰς μὲν τοὺς δικαίους καὶ τὰ μέλλοντα καὶ τὰ παρόντα παρέχουν πολλὴν εὐχαρίστησιν· ὅσοι δὲ ζοῦν μὲ πονηρίας καὶ πλεονεξίας, αὐτοὶ καὶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ κολάζονται. Διότι καὶ ἐδῶ κολάζονται μὲ τὴν προσδοκίαν τῆς μελλούσης τιμωρίας, καὶ μὲ τὴν κακὴν ἰδέαν ποὺ ἔχουν ὅλοι δι' αὐτούς, καὶ μὲ αὐτὰς τὰς ἁμαρτίας ποὺ διαπράττουν καὶ διαφθείρουν τὴν ψυχήν των· μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησίν των ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτόν, ὑπομένουν τιμωρίας ἀνυποφόρους. Πάλιν οἱ δίκαιοι, καὶ ἂν ὑποφέρουν ἐδῶ πολλὰ βάσανα, τρέφουν ὅμως τὰς καλυτέρας ἐλπίδας, ἔχουν εὐχαρίστησιν ἁγνὴν καὶ καθαράν, βεβαίαν, ἀμετακίνητον· καὶ μετὰ ταῦτα τοὺς περιμένουν τὰ ἀναρίθμητα ἀγαθά, καθὼς ἀκριβῶς καὶ τὸν Λάζαρον. Καὶ μὴ μοῦ εἴπῃς τοῦτο, ὅτι ἦτο πληγιασμένος, ἀλλὰ τοῦτο πρόσεχε, ὅτι εἶχε μέσα του ψυχὴν πολυτιμοτέραν ἀπὸ κάθε χρυσόν· μᾶλλον δὲ ὄχι μόνον τὴν ψυχὴν ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμά του· διότι ἡ ἀξία τοῦ σώματος δὲν ἔγκειται εἰς τὴν πολυσαρκίαν καὶ τὴν εὐρωστίαν, ἀλλὰ εἰς τὴν ἱκανότητα νὰ ὑποφέρῃ τόσον μεγάλα καὶ τοιούτου εἴδους βάσανα. Διότι δὲν εἶνε συχαμερὸς ἐκεῖνος ποὺ ἔχει εἰς τὸ σῶμα τέτοιες πληγές, ἀλλ' ἐκεῖνος ποὺ ἔχει εἰς τὴν ψυχὴν πλῆθος ἀπὸ ἕλκη καὶ δὲν λαμβάνει καμμίαν φροντίδα νὰ τὰ θεραπεύσῃ. Τοιοῦτος δὲ ἦτο ὁ πλούσιος ἐκεῖνος, ὁ γεμᾶτος ἐσωτερικὰ ἕλκη. Καὶ ὅπως τὰ σκυλιὰ ἔγλυφαν τὰς πληγὰς τοῦ Λαζάρου, τοιουτοτρόπως οἱ δαίμονες ἔγλυφον τὰ ἁμαρτήματα τοῦ πλουσίου. Καὶ ὅπως ἐκεῖνος ἔζουσε μέσα εἰς λιμὸν τροφῆς, οὕτω πως καὶ αὐτὸς ἔζουσεν εἰς λιμὸν πάσης ἀρετῆς.

12. Ταῦτα λοιπὸν γνωρίζοντες, ἂς φιλοσοφῶμεν καὶ ἂς μὴ λέγωμεν ὅτι, ἐὰν ὁ Θεὸς ἀγαποῦσε τὸν δεῖνα, δὲν θὰ τὸν ἄφηνε νὰ γίνῃ πτωχός. Ἀλλὰ τοῦτο ἀκριβῶς εἶνε μεγίστη ἀπόδειξις ἀγάπης. Διότι λέγει ἡ ἁγία Γραφή: «ὃν ἀγαπᾷ Κύριος παιδεύει· μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱόν, ὃν παραδέχεται» (Ἑβρ. 12, 6). Καὶ πάλιν: «Τέκνον, ἐὰν προσέρχῃ δουλεύειν Κυρίῳ, ἑτοίμασον τὴν ψυχήν σου εἰς πειρασμόν, εὔθυνον τὴν καρδίαν σου καὶ καρτέρησον» (Σοφία Σειρὰχ*

2, 1—2). Ἂς ἀφήσωμεν λοιπόν, ἀγαπητοί, τὰς περιττὰς αὐτὰς προλήψεις καὶ τὰ χυδαῖα αὐτὰ λόγια. Διότι λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «αἰσχρότης καὶ μωρολογία ἢ εὐτραπελία ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω» (Ἐφεσ. 5, 4 καὶ 4, 29). Ἄρα οὔτε ἡμεῖς νὰ λέγωμεν αὐτά, ἀλλὰ καὶ ἂν ἴδωμεν ἄλλους νὰ τὰ λέγουν, νὰ τοὺς ἀποστομώσωμεν, νὰ ἐξεγερθῶμεν σφοδρῶς, νὰ συγκρατήσωμεν τὴν ἀδιάντροπον γλῶσσάν των. Πές μου, ἐὰν ἴδῃς κανένα λήσταρχον νὰ τρέχῃ εἰς τοὺς δρόμους, νὰ παραμονεύῃ τοὺς διαβάτας, νὰ ἁρπάζῃ τὰ γεννήματα τῶν ἀγρῶν, νὰ χώνῃ εἰς σπήλαια καὶ εἰς κρυψῶνες χρυσάφι καὶ ἀσῆμι καὶ νὰ ἀποκλείῃ ἐκεῖ πολλὰ πλήθη ζώων, ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴν δὲ ἐκείνων νὰ ἔχῃ ἀποκτήσῃ ἐνδύματα καὶ δούλους πολλούς, πές μου, λοιπόν, τὸν μακαρίζεις διὰ τὸν πλοῦτον ἐκεῖνον ἢ τὸν κακοτυχίζεις διὰ τὴν τιμωρίαν ποὺ τὸν περιμένει; Μολονότι δὲν τὸν ἔπιασαν ἀκόμη, οὐδὲ παρεδόθη εἰς τὰ χέρια τοῦ δικαστοῦ, οὐδὲ ἐκλείσθη εἰς τὴν φυλακήν, οὐδὲ κατηγορήθη ἀπὸ κανένα, οὐδὲ ἐδικάσθη, ἀλλὰ καλοπερνᾷ, μεθύει, ἔχει μεγάλην περιουσίαν, ὅμως δὲν τὸν μακαρίζομεν διὰ τὰ παρόντα καὶ τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὸν ταλανίζομεν διὰ τὰ μέλλοντα καὶ ἀναμενόμενα.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ

ΕΥΝΙΚΗ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

Ἀλλά, ἐντελῶς ἄλλη ἐργασία τὸν ἐπερίμενε. Πρὸτοῦ φθάσῃ εἰς τὸ κατώφλιον, εἶδε τὸν ἡμίονον νὰ βόσκῃ εἰρηνικά, κοντὰ εἰς τὸν φράκτην ἀπὸ ταῖς μυρτιαῖς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον τὸν ἔκαμε νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι ὁ κύριός του δὲν θὰ ἦτο μακράν. Ἀλλὰ τί! ἀντὶ τοῦ Ἀρνοβίου εὗρε τὸν γηραιὸν κήρυκα καθήμενον εἰς τὸ μαγειρεῖον. Ἦτο ὠχρός, τὰ ἐνδύματά του ἦσαν σχισμένα καὶ εἰς τὸν ὦμον εἶχε μίαν πληγήν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔτρεχεν αἷμα ἀκόμη· ἀλλὰ τὸ γλυκὺ καὶ σοβαρὸν μειδίαμα, μὲ τὸ ὁποῖον ὑπεδέχθη τὸν Φοῖβον, ὑπῆρξε διὰ τὸν ταραγμένον ἀκόμη νέον μία βεβαιότης τῆς ἀναπαύσεως, τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης, ποὺ εἶχεν ὁ Χριστιανὸς εἰς τὸν Θεόν του, καὶ τὰ ὁποῖα τόσον ὀλίγαι ψυχαὶ γνωρίζουν ν' ἀπολαμβάνουν.

Ὁ Ἀρνόβιος δὲν ἤργησε νὰ ἐπιστρέψῃ ἀνήσυχος, στενοχωρημένος.

—Δὲν εἰξεύρω τί νὰ κάμω, Φοῖβε· εἶνε φοβερὰ πληγωμένος, καθὼς βλέπεις. Θέλει ἐν τούτοις ἐξάπαντος νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπόψε.

—Ὁ Θεὸς θὰ μὲ προστατεύσῃ, εἶπε μὲ εἰρήνην ὁ γέρων.

—Ἐὰν ἦσαν ἄνθρωποι καὶ ὄχι ἄγρια θηρία, οἱ λόγοι σου θὰ ἠμποροῦσαν νὰ τοὺς συγκρατήσουν! καὶ δὲν θὰ παρίστατο ἀνάγκη νὰ καταφεύγῃ κανεὶς εἰς κτυπήματα, εἶπε θαρραλέως ὁ Ἀρνόβιος, ἀλλ' ἀφοῦ εἶνε.....

—Ὄχι, ἀδελφέ μου, ὁ Θεὸς θὰ διαφυλάξῃ τὸ τέκνον του. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, τὸν ὁποῖον ὑπηρετῶ, ἔδωσεν αὐτὴν τὴν ἐντολήν, ὅτι ἐὰν ὁ ἐχθρός μας μᾶς κτυπήσῃ εἰς τὴν μίαν σιαγόνα, ὀφείλομεν νὰ τοῦ στρέψωμεν καὶ τὴν ἄλλην.

—Καὶ θὰ σὲ κτυπήσουν καὶ εἰς τὴν ἄλλην· καὶ ὄχι μόνον εἰς τὸ πρόσωπον ἀλλ' ἀκόμη, ὅπως τὸ ἔκαμαν σήμερα, καὶ εἰς τὸν ὦμόν σου· ὅσον διὰ τὸν χιτῶνά σου δὲν σοῦ ἐπῆραν αὐτὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ σὲ ἀπεγύμνωσαν σχεδόν.

Ὁ Ἀρνόβιος ἤρχισε νὰ πλύνῃ τὸν πληγωμένον καὶ αἱμορροοῦντα ὦμον, ἄλειψε τὴν πληγὴν μὲ λάδι, ποὺ ἐφύλαττε διὰ τὴν λατρείαν τῶν θεῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔκαμε τὸν γέροντα νὰ μειδιάσῃ:

—Ἀδελφέ μου, εἶπεν, ἀπὸ τὴν τοποθέτησιν τῶν ἀγαλμάτων αὐτῶν βλέπω, ὅτι ἀπηρνήθης τὴν παλαιὰν εἰδωλολατρείαν. Ἀλλὰ ζητεῖς τὸν μόνον Θεόν, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ λάβῃ εἰς τὴν καρδίαν σου τὴν θέσιν αὐτῶν τῶν εἰδώλων;

—Ἆ! ἀδελφέ μου, ἐπὶ μακρὸν ἐζήτησα τὸν ἄγνωστον αὐτὸν Θεὸν καὶ ἐπὶ τέλους τὸν εὗρῆκα! εἶπε μὲ σοβαρότητα ὁ Ἀρνόβιος.

Ὁ γέρων τοῦ ἔπιασε τὸ χέρι.

—Ἂς εἶνε εὐλογημένος καὶ δοξασμένος ὁ Κύριος! Τί εἶνε τὰ κτυπήματα καὶ αἱ πληγαὶ ἀπέναντι τῆς χαρᾶς, ποὺ αἰσθάνεται μία ὕπαρξις, ἡ ὁποία ἐδέχθη τὴν προσφορὰν τῆς εὐσπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ;

—Ὢ! ἐὰν εἰμποροῦσες νὰ μείνῃς ἐδῶ, διὰ νὰ μὲ μυήσῃς εἰς ὅλας τὰς ἀληθείας μιᾶς πίστεως τόσον νέας δι' ἐμέ! Εἶμαι ἀμαθής, τὸ εἰξεύρεις, καὶ ἐκεῖνο ποὺ εἰμπορῶ νὰ σοῦ εἴπω εἶνε, ὅτι ἡ καρδία μου ᾐχμαλωτίσθη ἀπὸ τὸν Θεόν σου καὶ θὰ ἤθελε νὰ ζήσῃ καὶ ν' ἀποθάνῃ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ Του, ἐὰν εἰμπορῶ καὶ ἐγὼ νὰ κάμω κάτι ἄξιον Ἐκείνου, ὁ Ὁποῖος εἶνε τόσον μεγάλος καὶ τόσον ἅγιος.

Ὁ Φοῖβος ἐσκίρτησεν ἀκούων τοὺς λόγους αὐτοὺς νὰ προφέρωνται ἀπὸ τὸν Ἀρνόβιον μὲ τὸν τόνον τῆς μεγαλυτέρας εἰλικρινείας. Ἐπανέλαβεν εἰς τὸν γέροντα τὴν ἰδίαν παράκλησιν, ποὺ ἔκαμε καὶ ὁ Ἀρνόβιος, προσθέτων ὅτι ἦτο κάτοχος ἑνὸς χειρογράφου, τοῦ ὁποίου τὴν ἀνάγνωσιν θὰ ἦτο εὐτυχὴς ν' ἀκούσῃ. Ἐγνώριζεν ἤδη ἀρκετὰ νὰ διαβάζῃ διὰ νὰ ἔχῃ ἐκτιμήσει τὴν σπουδαιότητα τῆς περγαμηνῆς, ποὺ τοῦ εἶχε δώσει ἡ Τρυφῶσα· ἀλλ' ἡ μεγαλυτέρα του ἐπιθυμία ἦτο νὰ μάθῃ ἐν τῷ συνόλῳ του τί ἔγραφε περὶ τῆς μητέρας του. Τοῦτο θὰ τοῦ ἔκαμνεν ἴσως γνωστὸν τὸ ἔγκλημα ποὺ εἶχε διαπράξει, καθὼς ἔλεγαν.

Ὁ γέρων δὲν ἐκώφευσεν εἰς τὰς παρακλήσεις τοῦ Ἀρνοβίου καὶ τοῦ Φοίβου· καὶ ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει, ὅτι θὰ ἦτο ἐλεύθερος τὴν ἑπομένην νὰ φύγῃ διὰ νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸ δικαστήριον τοῦ νομάρχου καὶ νὰ συνηγορήσῃ ὑπὲρ τῶν κρατουμένων, ὑπεσχέθη νὰ μείνῃ. Μετὰ τὸ βραδυνὸν φαγητόν, ὁ Φοῖβος ἔφερε τὴν πολύτιμον περγαμηνήν του· ἐν τούτοις ἀπέφυγε νὰ προφέρῃ τὸ ὄνομα τῆς μητέρας του, ποὺ εἶχε τόσον στενὴν σχέσιν μὲ τὴν περγαμηνὴν ἐκείνην.

—Μ' ἐρωτᾶτε, εἶπε, ἀπὸ ποῦ προέρχεται αὐτὸ τὸ χειρόγραφον; Ἡ Τρυφῶσα μοῦ τὸ ἔδωσεν ὡς ἐνθύμιον πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου διὰ τὴν Ρώμην.

Ὁ γέρων ἐξετύλιξεν ἀργὰ τὴν περγαμηνήν· ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασε καλὰ—καλὰ νὰ διαβάσῃ τὰς πρώτας λέξεις καὶ τὸ πρόσωπόν του ἠκτινοβόλησεν ἀπὸ χαράν. Ἤρχιζεν ὡς ἑξῆς: «Εὐαγγέλια ἐκ μέρους τοῦ ἀγνώστου Θεοῦ. Ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μου εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, λέγει Κύριος παντοκράτωρ,....ὁ καταλλάξας ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὅτι Θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν. Καταλλάγητε τῷ Θεῷ...» (2 Κορ. κεφ 5 καὶ 6).

—Εἶναι πολὺ ὡραῖα λόγια, εἶπε μὲ χάριν ὁ γέρων, ἀποθέτων τὴν περγαμηνήν.

**

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Σχίσμα!

Ὡς νὰ μὴ ἤρκουν τὰ τόσα ἄλλα κινήματα, τὰ τόσα ἄλλα σχίσματα, πολιτικὰ καὶ ἐθνικά, διὰ τὰ ὁποῖα ζῶμεν εἰς μίαν κατάστασιν τόσον ἀνώμαλον, προσετέθη τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα καὶ ἐκκλησιαστικὸν κίνημα, καὶ ἐκκλησιαστικὸς διχασμός, καὶ ἐκκλησιαστικὸν σχίσμα!

Τοῦ κινήματος τούτου ἡγοῦνται τρεῖς Μητροπολῖται, ὁ Δημητριάδος κ. Γερμανός, ὁ πρώην Φλωρίνης κ. Χρυσόστομος καὶ ὁ Ζακύνθου κ. Χρυσόστομος. Πολιοὶ τὴν ἡλικίαν οἱ δύο πρῶτοι, ἐν ἀδιασπάστῳ μέχρι τοῦδε κοινωνίᾳ πρὸς τὴν χαρακτηριζομένην ἤδη ὑπ' αὐτῶν ὡς σχισματικὴν Ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διατελέσαντες, καὶ σύμψηφοι μετ' αὐτῆς γενόμενοι κατὰ πάσας τὰς ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ νέου ἡμερολογίου συνελεύσεις τῆς τε Ἱεραρχίας καὶ τῆς Δ. Ἱερᾶς Συνόδου· νεόφυτος ὁ τρίτος ἐν τῷ ἐπισκοπικῷ ἀξιώματι, ἐκλεγεὶς καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ Ἱεραρχίας, τὴν ὁποίαν χαρακτηρίζει ἤδη ὡς σχισματικήν. Καὶ ὅμως ἐνόμισαν ὅτι εἶναι καιρὸς ν' ἀνακαλύψουν, κατόπιν ἕνδεκα πλήρων ἐτῶν, ὅτι ἡ διόρθωσις τοῦ ἡμερολογίου ἔχει δῆθεν τόσην σημασίαν, ὥστε νὰ δικαιολογῇ ὄχι μόνον διαμαρτυρίας, ἀλλὰ καὶ δημιουργίαν σχίσματος ἐκ μέρους αὐτῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ!

Καὶ τὸ μὲν ζήτημα τοῦ ἡμερολογίου ἀπὸ ἐτῶν ἤδη ἔχει πολυτρόπως ἐξετασθῆ· ἡ δὲ ἀπροσδόκητος ἀναρρίπισις αὐτοῦ ὑπὸ τῶν τριῶν Μητροπολιτῶν οὐδὲν τὸ νέον ἐμφανίζει ἀπὸ ἀπόψεως ἐπιχειρημάτων. Τὸ νέον εἶνε μόνον ἡ ἐπίσημος καὶ ἀπροκάλυπτος ἐν ὀνόματι τοῦ ἡμερολογίου δημιουργία εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας μας σχίσματος, τοῦ ὁποίου ἡ ἐξέλιξις καὶ τὰ ἐπακόλουθα δύνανται νὰ εἶνε ὀλεθριώτατα. Διότι, κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου, «πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς ἐρημοῦται» (Ματθ. 12. 25). Ἡ δὲ μακρὰ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τρανώτατα μαρτυρεῖ, ὅτι τὰ διάφορα σχίσματα, ἀκόμη καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς δὲν προῆλθον ἐξ ἰδιοτελῶν ἐλατηρίων, πάντοτε ἐσκανδάλισαν καὶ ἐκλόνισαν συνειδήσεις, ἐξέθεσαν τὸ κῦρος τῆς Ἐκκλησίας, διέσχισαν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ἀνέκοψαν τὸ ἀνακαινιστικὸν τῶν ψυχῶν ἔργον της, ἐξέθρεψαν ἔχθρας καὶ μίση, διέσεισαν σύρριζα τὴν ἐκκλησιαστικὴν πειθαρχίαν, ἐσώρευσαν ἐρείπια θλιβερά.

Ἡ Ἐκκλησία μας μίαν καὶ μόνην γνωρίζει νόμιμον ὁδὸν διὰ τὸν κανονισμὸν παντὸς ζητήματος. Εἶνε δὲ αὕτη, ἡ ἐν πνεύματι Χριστοῦ συζήτησις καὶ συνεργασία καὶ συνεννόησις, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀσφαλῶς συμπαρεδρεύει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Τὰ δὲ ἐπαναστατικὰ τολμήματα, ὑπὸ οἱονδήποτε πρόσχημα καὶ ἂν ὀργανοῦνται, δὲν δύνανται νὰ εὕρουν κανένα τόπον δικαιολογίας καὶ συμπαθείας εἰς τὴν συνείδησιν παντὸς ζωντανοῦ μέλους τῆς Ἐκκλησίας, παντὸς ἀπροκαταλήπτου, εἰλικρινῶς δὲ ποθοῦντος τὴν ἐπικράτησιν τῆς ὀρθῆς πίστεως καὶ τὴν δόξαν τῆς Ἐκκλησίας.

«Οὐδὲ μαρτυρίου αἷμα».

Ἵνα δὲ κατανοηθῇ πόσον μέγα εἶναι τὸ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ τελούμενον διὰ τοῦ σχίσματος κακόν, παραθέτομεν σχετικὰς περικοπὰς ἐκ λόγων μεγάλων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων :

Ὁ μὲν ἅγιος Διονύσιος ὁ μέγας, ἀρχιεπίσκοπος Ἀλεξανδρείας, γράφει πρὸς Νοουατιανόν :

«Ἔδει μὲν καὶ πᾶν ὁτιοῦν παθεῖν ὑπὲρ τοῦ μὴ διακόψαι τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ· καὶ ἦν οὐκ ἀδοξοτέρα τῆς ἕνεκεν τοῦ μὴ εἰδωλολατρεῦσαι γινομένης ἡ ἕνεκεν τοῦ μὴ σχίσαι μαρτυρία· κατ' ἐμὲ δὲ καὶ μείζων. Ἐκεῖ μὲν γὰρ ὑπὲρ τῆς μιᾶς τις, τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς, ἐνταῦθα δὲ ὑπὲρ ὅλης τῆς Ἐκκλησίας μαρτυρεῖ» (Εὐσεβίου Ἐκκλ. Ἱστορία VI 45).

Ὁ δὲ Μέγας Βασίλειος λέγει :

«Εἴημεν ἂν ὡς ἀληθῶς πάντων ἀνθρώπων ἀτοπώτατοι, σχίσμασι καὶ κατατομαῖς Ἐκκλησιῶν ἐφηδόμενοι, καὶ μὴ τὴν συνάφειαν τῶν μελῶν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ τὸ μέγιστον ἀγαθὸν τιθέμενοι» (Ἐπιστολὴ 156 πρὸς Εὐάγριον πρεσβύτερον).

Ὁ δὲ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος γράφει :

«Εἰ δὲ καὶ ἄλλους εἰς τὸ οἰκοδομεῖν τετάγμεθα, οἱ μὴ οἰκοδομοῦντες, ἀλλὰ καὶ πρότερον σχίζοντες, τί οὐκ ἂν πάθοιεν; Οὐδὲν οὕτως Ἐκκλησίαν δυνήσεται διαιρεῖν ὡς φιλαρχία. Οὐδὲν οὕτω παροξύνει τὸν Θεόν, ὡς τὸ Ἐκκλησίαν διαιρεθῆναι. Κἂν μυρία ὦμεν ἐργασάμενοι καλά, τῶν τὸ σῶμα αὐτοῦ διατεμόντων οὐκ ἐλάττονα δώσομεν δίκην οἱ τὸ πλήρωμα κατατέμνοντες τὸ ἐκκλησιαστικόν. Ἀνὴρ δέ τις ἅγιος εἶπέ τι δοκοῦν εἶναι τολμηρόν, πλὴν ἀλλ' ὅμως ἐφθέγξατο. Τί δὴ τοῦτό ἐστιν; Οὐδὲ μαρτυρίου αἷμα ταύτην δύνασθαι ἐξαλείφειν τὴν ἁμαρτίαν»! (Χρυσόστομος ἐν ὁμιλίᾳ 11ῃ πρὸς Ἐφεσίους § 4).

Καὶ ἐὰν ἐσφάλη ἡ Ἐκκλησία.

Ὁ αὐτὸς ἱερὸς πατήρ, ἀπευθυνόμενος πρὸς Χριστιανούς, οἱ ὁποῖοι δὲν παρεδέχοντο τὸν ὑπὸ τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου γενόμενον καθορισμὸν τῆς χρονολογίας τοῦ Πάσχα, διατεινομένους δὲ ὅτι ἔσφαλεν ἡ Σύνοδος, ἔλεγε τὰ ἀκόλουθα, τόσον δὲ ἁρμοστὰ καὶ εἰς τὴν ἐποχήν μας :

«Τοῦτο τοίνυν πρὸς αὐτοὺς λέγομεν πρότερον, ὅτι οὐδὲν χεῖρον φιλονεικίας καὶ μάχης καὶ τοῦ τὴν Ἐκκλησίαν διασπᾶν, καὶ τὸν χιτῶνα, ὃν οὐκ ἐτόλμησαν οἱ λῃσταὶ διαρρῆξαι, τοῦτον εἰς πολλὰ κατατεμεῖν μέρη. Οὐκ ἀρκοῦσιν αἱ λοιπαὶ αἱρέσεις, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἑαυτοὺς κατατάμωμεν; Οὐκ ἀκούεις τοῦ Παύλου λέγοντος : εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπ' ἀλλήλων ἀναλωθῆτε» ;

Καὶ κατωτέρω :

«Μὴ ἡμέρας καὶ καιροὺς καὶ ἐνιαυτοὺς παρατηρῶμεν, ἀλλὰ πανταχοῦ τῇ Ἐκκλησίᾳ μετ' ἀκριβείας ἑπώμεθα, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν εἰρήνην προτιμῶντες ἁπάντων. Εἰ γὰρ καὶ ἐσφάλλετο ἡ Ἐκκλησία, οὐ τοσοῦτον κατόρθωμα ἀπὸ τῆς τῶν χρόνων ἀκριβείας ἦν, ὅσον ἔγκλημα ἀπὸ τῆς διαιρέσεως καὶ τοῦ σχίσματος τούτου».

Καὶ ἀκολούθως :

«Μὴ τοίνυν σκιαμαχῶμεν, μηδὲ ὑπὲρ τῶν τυχόντων φιλονεικοῦντες, ἐν τοῖς μεγάλοις ἑαυτοὺς καταβλάπτωμεν. Τὸ μὲν γὰρ τῷδε ἢ τῷδε χρόνῳ νηστεῦσαι οὐκ ἔγκλημα, τὸ δὲ σχίσαι τὴν Ἐκκλησίαν καὶ φιλονείκως διατεθῆναι καὶ διχοστασίας ἐμποιεῖν, καὶ τῆς συνόδου διηνεκῶς ἑαυτὸν ἀποστερεῖν, ἀσύγγνωστον καὶ κατηγορίας ἄξιον, καὶ πολλὴν ἔχει τὴν τιμωρίαν» (Εἰς τοὺς τὰ πρῶτα Πάσχα νηστεύοντας § 1 καὶ 6).

ΜΙΑ ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἐπειδὴ καὶ ἄλλοτε καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν ἀνώμαλον ἐκκλησιαστικὴν περίοδον, ἀστήρικτοι φῆμαι ἔφεραν τὴν Ἀδελφότητα, τῆς ὁποίας τὸ παρὸν φύλλον εἶναι ὄργανον, ὡς προσκλίνουσαν πρὸς ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν κίνησιν, ἢ ἀλληλέγγυον μεθ' ὡρισμένων ἐκκλησιαστικῶν παραγόντων, ἐπιλαμβανόμεθα τῆς εὐκαιρίας νὰ δηλώσωμεν τὰ ἑπόμενα:

Βεβαίως φρονοῦμεν, καὶ πολλάκις διὰ τοῦ παρόντος φύλλου ἐξεδηλώσαμεν τὴν πεποίθησίν μας, ὅτι μόνον ἡ σύμφωνος πρὸς τοὺς ἱεροὺς Κανόνας διοίκησις τῆς ἡνωμένης καὶ ὁμοψύχου Ἐκκλησίας καὶ ἡ ἐν πάσῃ περιστάσει εὐλαβὴς αὐτῶν ἐφαρμογὴ θ' ἀνορθώσῃ αὐτὴν πραγματικῶς, θερμῶς δὲ ποθοῦμεν τὴν ἐφαρμογὴν ταύτην ὑπὸ τῆς διοικούσης Ἐκκλησίας. Ἀλλ' ἡμεῖς ἔργον κύριον ἔχοντες τὴν διακονίαν τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ὡς σκοπὸν τοῦ βίου μας τάξαντες τὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας τῶν πιστῶν, ἀποφεύγομεν τὴν ἀνάμιξιν εἰς τὰ διοικητικὰ τῆς Ἐκκλησίας πράγματα. Ἄλλως τε οὐδὲν ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος ἡμῶν κατέχει ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα, ὥστε μετέχον τῆς διοικήσεως νὰ ἐκπροσωπῇ καὶ τὰς ἀντιλήψεις τῆς Ἀδελφότητος ἡμῶν. Ἡ Ἀδελφότης σέβεται τοὺς ἄρχοντας τῆς Ἐκκλησίας, πειθαρχεῖ νομιμοφρονέστατα εἰς τὰς κανονικὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀρχάς, τιμᾶται διὰ τῆς φιλίας καὶ ἀγάπης πολλῶν σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν, δὲν εἶναι ὅμως ἀλληλέγγυος, οὐδ' ὑπεύθυνος διὰ τὰς πράξεις ἢ τὰς κατευθύνσεις, οὐδενὸς ἄλλου πλὴν τῶν μελῶν της.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν θὰ ὁμιλήσουν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν οἱ κάτωθι θεολόγοι εἰς τοὺς ἱ. ναούς :

Μητροπόλεως ὁ ἀρχιμ. Σεραφεὶμ Παπακώστας.

Χρυσοσπηλαιωτίσσης ὁ ἀρχιμ. Ἰγνάτιος Κολιόπουλος.

Ἁγ. Γεωργίου (Κυψέλης) ὁ κ. Π. Τρεμπέλας.

Ἁγ. Ἀναργύρων (Νέας Ἰωνίας) ὁ κ. Ἀχ. Παπαθανασόπουλος. Ἁγ Ζώνης ὁ κ. Δημ. Παπακωνσταντίνου.

Ἐπίσης ὁμιλοῦν κατὰ τὴν θ. Λειτουργίαν καὶ τὸ ἀπόγευμα οἱ παρεπιδημοῦντες κ. κ. Ἰωάν. Καψιμάλλης ἐν Καβάλλᾳ· Ἱεροδ. Λεωνίδας Παρασκευόπουλος ἐν Χίῳ καὶ Πετρ. Φωτόπουλος ἐν Αἰτωλικῷ καὶ Νεοχωρίῳ· καὶ οἱ περιοδεύοντες κ. κ. Χαρ. Δέδες ἐν Τριπόλει· Χρ. Παπαγιάννης ἐν Πάτραις· Ἀθ. Φραγκόπουλος ἐν Πύργῳ· Κ. Χρόνης ἐν Σιατίστῃ· Π. Παπαγιάννης ἐν Ναούσῃ καὶ Γ. Γεωργαντόπουλος ἐν Νάξῳ.

Τύποις «ΖΩΗΣ» — Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι.